

full d'assessorament *de* *l'escola de pares de la* **FaPaC**

COORDINADOR DEL SERVEI: MARTÍ COSTA

TEMPS LLIURE PER A QUÈ?

SORT QUE HA ARRIBAT EL DISSABTE!

Hi havia una vegada una nena que es deia Estefi. Era la petita d'una família normal i corrent. Una família atrafegada pel dia a dia, atenta als reptes de la societat actual i pendent de les més petites necessitats dels seus fills.

A l'Estefi li agradava fer activitats, sempre estava a punt de fer alguna cosa interessant i la veritat és que tot era del seu grat, sobretot jugar amb els amics i les amigues.

(Ve de la coberta) TEMPS LLIURE PER A QUÈ?

Un bon dilluns, la Samanta una bona amiga, li proposa d'anar jugar, li han regalat una joguina nova i té ganes de compartir-la.

Estefi — Mare aquesta tarda aniré a jugar a casa la Samanta.

Mare — Però Estefi si avui és dilluns.

Estefi — I què?

Mare — Que el dilluns tens lliçó de Gimnàstica. Que no te'n recordes?

L'Estefi agafa el telèfon per quedar per al dimarts, però el dimarts cal anar al dentista i el dimecres la Samanta té ballet clàssic, el dijous toca anglès i el divendres natació. El diumenge sortida al camp a respirar aire pur i ... quan podrà jugar l'Estefi amb la Samanta?

L'Estefi està aclaparada però no es dona per vençuda, repassa una i altra vegada la seva agenda i ... finalment i troba un forat, el dissabte, el dissabte el matí no té cap compromís. Agafa el telèfon i bingo! La Samanta tampoc té cap compromís, finalment podran jugar.

I si surt quelcom a última hora, i si la mare ... i si ... L'Estefi marxa de casa disparada a veure el seu pediatre. De forma molt confidencial li explica els seus mals i finalment surt amb una flamant recepta que diu : *La pacient Estefania Calafell té necessitat de jugar tot el dia del dissabte.* (Cavall Fort)

EL TEMPS LLIURE, UN DRET?

Parlar de temps lliure és parlar d'un temps no pautat, d'un temps per disposar, d'un temps per fer allò que el treball o les obligacions no ens permeten fer. És un temps desitjat i esperat que fàcilment associem al descans o bé a no fer res, en definitiva; l'associem a un temps no ocupat ple d'expectatives i possibilitats. Un espai de temps de la vida de les persones que, en la nostra societat, està prenent un gran protagonisme. La cultura de l'oci constitueix un nou valor de mercat que genera una oferta creixent d'iniciatives que pretenen donar alternatives

El temps lliure és un temps de gran valor educatiu que complementa l'acció de la família i de l'escola, però cal orientar-lo correctament si volem aconseguir infants feliços i saludables.

a una nova necessitat social, *donar sentit al temps no ocupat.*

L'objectiu d'aquest Full és fer una reflexió al voltant de l'organització del temps lliure dels infants i joves de casa nostra, és a dir, dels nostres fills i filles. El motiu d'aquestes ratlles és aportar-vos reflexions com a mare i com professional de l'educació, per tal que junts, puguem cercar algunes respostes.

Iniciarem aquesta reflexió recuperant alguns dels principis que la Declaració dels drets dels infants detalla i concreta.

Principi 7

"L'infant té dret a rebre educació, que serà gratuïta i obligatòria almenys en la seva etapa elemental. Se li donarà una educació que afavoreixi la seva cultura general i li permeti, en condicions d'igualtat d'oportunitats, desenvolupar les seves aptituds i el seu judici individual, el seu sentit de la responsabilitat moral i social i esdevenir un membre útil de la societat."

Principi 7b

"L'interès superior de l'infant serà el principi que guiarà aquells qui tenen la responsabilitat de la seva educació i orientació; aquesta responsabilitat pertoca abans de tot als seus pares."

Principi 7c

"L'infant gaudirà plenament de jocs i esbarjos, els quals hauran d'estar orientats vers les finalitats per-

seguides per l'educació: la societat i les autoritats públiques, s'esforçaran a promoure la satisfacció d'aquest dret."

La declaració dels Drets dels Infants estableix el dret a l'educació i al lleure, una educació i un lleure tutelat per la societat; principalment per la família.

Ens parla d'una educació i un lleure orientat cap al creixement personal i que fonamenti la condició de futurs ciutadans i ciutadanes. A la família, a la societat en general, se li presenta el repte d'orientar els més joves en el seu temps lliure.

DE QUE PARLEM QUANT ENS REFERIM AL TEMPS LLIURE DELS MÉS JOVES?

La vida d'infants i joves es distribueix en un temps escolar ple d'obligacions i reptes, un temps familiar on satisfer les necessitats bàsiques per el creixement de la persona i, també, un temps lliure d'obligacions familiars i escolars. És aquest tercer temps el que anomenem *temps lliure infantil i juvenil*. Alguns especialistes en el tema, han fet un càlcul de com distribueixen el seu temps, al llarg de l'any, els infants i joves del nostre país¹:

un 41% està dedicat a dormir

un 19 % dedicat a activitats d'oci

un 14% dedicat a veure la Televisió

un 12 % dedicat a l'assistència a l'escola

un 4% a desplaçaments o a fer deures

Aquestes dades ens donen a grans trets, una orientació de la distribució del temps familiar, el temps escolar i el temps de lleure. Així mateix és fàcil deduir que els nostres fills i filles disposen de molt de temps lliure d'obligacions familiar i escolars. Un temps que, si bé no està subjecte a cap institució, és ple d'interlocutors, de propostes, propostes, però, que cal sospesar cap a on s'orienten.

COM HA D'ÉSSER EL TEMPS LLIURE DELS INFANTS I JOVES? COM OCUPAR EL TEMPS LLIURE DELS INFANTS I JOVES?

Vivim en una societat molt canviant, amb un canvi de valors important. Als pares, que volem el millor per als nostres fills, se'ns obre un mar de dubtes i cal donar resposta als missatges que la societat ens envia missatges de forma contundent:

"El coneixement i la informació esdevenen els valors claus en una societat molt competitiva".

"Cal estar preparat per no quedar exclòs"

...

Tenir coneixements, tenir béns, tenir habilitats és converteix en una cursa contra el temps. No podem perdre el temps i comprovem, massa sovint, que cada cop infants més petits disposen d'agendes de ministres i que tots plegats estem sotmesos a una acció constant que no sempre permet al temps lliure complir la funció de descans reparador, activitat creativa i socialització que el lleure pot aportar.

El temps lliure pot omplir-se de moltes maneres. Pot convertir-se fàcilment en un temps extra de dedicació escolar -l'anglès, la informàtica, el repàs escolar i els deures complementen l'acció de l'escolarització-, també es pot convertir en un temps de Televisió de fàcil accés i sense compromís, en un temps per a l'esport o l'esplai, on el compromís i la relació amb els altres són el motor de l'aprenentatge de valors fonamentals en el desenvolupament de l'infant i el jove, en un temps per a l'avorriment i l'aïllament. De com s'omple el temps d'infants i

→

La cultura de l'oci constitueix un nou valor de mercat que genera una oferta creixent d'iniciatives que pretenen donar alternatives a una nova necessitat social, donar sentit al temps no ocupat.

¹ J. Badle. "El tiempo libre infantil y juvenil". La Factoria, n.3, Cornellà de Llobregat, 1993

joves, els adults en som responsables i, finalment, el seu ús dependrà, en bona part, de les nostres actituds i dels nostres valors .

Volem que els nostres fills i filles siguin espavilats i amb recursos, tinguin amics i parlïn anglès. Que facin esport i toquin el piano... El temps lliure és un temps de gran valor educatiu que complementa l'acció de la família i de l'escola, però cal orientar-lo correctament si volem aconseguir infants feliços i saludables. Segurament hi ha temps per a tot i el que importa és no confondre les nostres actuacions:

- Donar oportunitats, estimular no és el mateix que estar sempre ocupat i haver de ser competent en gairebé tot.
- Voler passar-ho bé i divertir-se, no té perquè ser sinònim de consumisme i d'evasió.
- Vetllar pel desenvolupament de l'individu no ha de comportar necessàriament competitivitat i individualisme.

Oferim-los espais de relació i intercanvi, però, també, temps/espai per a la intimitat i l'autonomia personal.

Com a pares hem de reflexionar quin és el model de lleure que volem oferir als nostres fills i filles. Donem-los temps per a la descoberta creadora i alliberem-los de l'angoixa d'haver de ser sempre competitius. Oferim-los espais de relació i intercanvi, però també temps/espai per a la intimitat i l'autonomia

personal.

Orientem les nostres accions cap a una proposta educativa que com proclama la Declaració dels drets dels infants "... desenvolupi les seves aptituds i el seu judici individual, el seu sentit de la responsabilitat moral i social i esdevenir un membre útil de la societat."

Procurem, en definitiva, que els nostres fills no necessitin una recepta del metge per poder jugar amb els amics.

PER A SABER-NE MÉS

Pérez, P.; Martín, R.; Vázquez, G. *Los valores de los niños españoles 1992*. Fundación Santa María, Madrid: Ediciones SM 1993

Trilla Jaume. *Otras educaciones*. Barcelona, Antrophos, 1993

AUTORA DEL TEXT
Eulàlia Matas
pedagoga

IL·LUSTRACIONS
Silvia Casallo

IMPRESSIÓ
B'n'goc

AMBIENT
SUPPORT DE

Diputació
de Barcelona
Àrea d'Educació

FaPaC

